

FRII, Effektrapport A Non Smoking Generation, 2016

Namn: Stiftelsen En rökfri generation – A Non Smoking Generation (NSG)

Organisationsnummer: 802008-1827

Juridisk form: Stiftelse

Vad vill er organisation uppnå?

NSG verkar för att barn och ungdomar själva ska välja att inte använda tobak. Organisationen arbetar aktivt för att begränsa tobakens plats i samhället och skapa skyddande miljöer för barn och ungdomar. Ett viktigt mått på vår framgång är antal unga som inte röker. Vår vision är vad vi heter – En rökfri generation.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar ni?

Vi är en fristående stiftelse som dels samarbetar med skolan och andra organisationer där ungdomar vistas. Dels gentemot politiker och beslutsfattare för att påverka beslut som går i riktning mot ett rökfritt samhälle.

Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

- **Fortsätta utvecklingen av våra metoder och verktyg** för att förebygga tobak. Vår föreläsningsserie Tobaksbarn och vårt flerkomponentsprogram Tobaksfri skoltid NU! utvecklas löpande i mötet med ungdomarna och skolans personal. Att ligga i framkant och hela tiden använda senast tillgängliga fakta och forskning är också viktigt. Under 2016 lät vi Novus genomföra en undersökning för att få veta mer kring ungdomars kunskaper och attityder till tobak. Undersökningen gav oss värdefulla insikter om varför man börjar röka men också att kunskapsluckorna fortfarande är stora framför allt när det gäller tobak ur ett globalt hållbarhetsperspektiv. En rapport som sammanställer resultaten av undersökningen finns publicerad på vår hemsida, liksom ytterligare information om våra metoder och arbetssätt.
- **Möta och påverka unga där de finns** – I skolan, på YouTube och i andra sociala medier: Bara genom att förmedla kunskap som ger motivation och skapar engagemang kan vi lyckas i vårt arbete. Inför varje Tobaksbarnsturné utbildar vi fyra unga föreläsare som sedan besöker skolor och kommuner i hela landet. Att föreläsarna själva är unga är viktigt för att nå fram och skapa ett förtroende hos eleverna. Tyvärr har vi i dagsläget inte möjlighet att besöka samtliga skolor som vill ha föreläsningen. Vi arbetar löpande med att hitta finansiering för att kunna komma ut till samtliga skolor som vill kunna erbjuda den till sina elever. YouTube och andra sociala medier är viktiga kompletterande kanaler med en lägre kontaktkostnad och möjligheten att nå de som vi inte når via skolan. Under 2016 har vi också etablerat ett fadderprogram på facebook där elever som vill engagera sig för tobaksbarnen har möjlighet att mötas och utbyta idéer få svar på sina frågor.
- **Påverka genom viktiga ambassadörer/influencers** – Under året har vi arbetat med kända Youtubers som Stockholm Panda, Hampus Hedström och Daniel H. De har alla en stor publik unga som tittar och lyssnar till dem dagligen i deras respektive YouTube-kanaler. Här har vi varit framgångsrika i antal visningar, likes och kommentarer. Under 2017 kommer vi att fortsätta utveckla vårt ambassadörsprogram och vår ambition är att ha flera inflytelserika ambassadörer på en mängd olika arenor och som når en mängd olika målgrupper där även föräldrar och vuxna är inkluderade.
- **Strategiskt viktiga samarbeten** för ökad exponering och nya intäktströmmar. Om vi ska lyckas i vårt arbete krävs att vi klarar av att engagera fler vuxna i vårt arbete. Bara tillsammans kan vi skapa en tobaksfri skola och minska antalet tobaksdebuter bland våra ungdomar. Tyvärr är det många vuxna som inte förstår att rökning och tobak fortfarande är ett problem bland ungdomar och att ca 16.000 barn börjar röka årligen. För att uppmärksamma problemet och engagera fler vuxna har vi under 2016 tagit fram Guldvingen som ett enkelt sätt att engagera sig. Under 2016 har vi också etablerat ett viktigt samarbete med Göteborgsvarvet där man nu kan springa Cityvarvet för en rökfri generation.
- **Opinionsbildning och politiskt påverkansarbete** för att åstadkomma fler tobaksfria miljöer och en utökad lagstiftning på området. Under 2016 har vi till exempel skrivit flera viktiga debattartiklar som argumenterar för fler rökfria miljöer, exponeringsförbud, tillståndsplikt, förbud mot smaksatt tobak och inte minst en reglering av e-cigaretterna som fram till nu har kunnat köpas av minderåriga. Glädjande vet vi nu att en reglering är nära och vi ser att vårt arbete ger resultat.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Inom organisationen har vi lång erfarenhet och kunskap om tobaksförebyggande arbete samt kommunikation och opinionsbildning. Vi utvärderar och utvecklar löpande vår metodik i samarbete med externa experter och med senaste forskning på området. Vi har ett nära samarbete med SIDA och Forum Syd, Cancerfonden och Hjärtlungfonden samt flertalet organisationer som arbetar tobakspreventivt, t.ex. Tobaksfakta och Svenska NCD-nätverket. Under läsåret 2016/2017 har vi också ett samarbete med Postkodstiftelsen där de finansierar en extra vårturné av Tobaksbarn. Postkodstiftelsens bidrag har också gjort det möjligt att sprida kunskap och engagemang i näringslivet. För att ytterligare öka näringslivets engagemang har vi under 2016 utvecklat ett CSR-program för svenska företag. Programmet syftar till att öka kunskapen om tobaksbruket bland unga och möjliggöra nya intäktströmmar till vårt tobaksförebyggande arbete i skolorna.

Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Kvantitativa nyckeltal är antalet rökande/icke rökande ungdomar, politiska beslut av typen rökfria miljöer, neutrala paket, exponeringsförbud samt undersökningar av ungdomars attityder till tobak. Kvalitativt mäter vi uppmärksamhet, medialt genomslag och beslutsfattarens prioriteringar på tobaksområdet. Under 2016 har andelen rökande och/eller snusande skolelever i gymnasiets åk 2 minskat från 30,4% till 28,9% enligt CAN:s årliga undersökning av skolelevers drogvanor och i våra egna mätningar ser vi också positiva resultat av vårt arbete. I vår uppföljningsenkät för projektet Tobaksbarn svarade t.ex. 72% av eleverna att de hade påverkats i sitt beslut om att förbli, alternativt försöka bli tobaksfria.

Vad har ni åstadkommit så här långt?

A Non Smoking Generation bildades 1979 genom en kampanj med kända profiler, vilket var startskottet för ett aktivt tobakspreventivt arbete i Sverige. Vårt arbete har bidragit till en dramatisk minskning av tobak i samhället. Idag röker ca 11 % av den vuxna befolkningen. En viktig milstolpe var riksdagsbeslutet om rökfria restauranger och caféer. Flera offentliga miljöer har följt efter. NSG var en av de drivande krafterna bakom detta beslut. Utmaningen idag är att vi fortsatt har en hög andel ungdomar som börjar röka. Även om andelen nu sjunker måste vi fortsätta vårt viktiga arbete med att påskynda den trenden och säkerställa unga människors rätt till ett tobaksfritt liv.